

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska (przewodniczący)

SSN Joanna Misztal-Konecka (sprawozdawca)

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie ze skargi pozwanej

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 stycznia 2016 r., sygn. akt I ACa (...)

w sprawie z powództwa I. Spółka Akcyjna Spółki Komandytowo - Akcyjnej w G.
przeciwko D. B.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej - J.B.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 marca 2019 r.,

zażaleń - pozwanej i interwenienta ubocznego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**1. prostuje oczywistą niedokładność w zaskarżonym
postanowieniu w ten sposób, że w oznaczeniu powodowej spółki
błędne "I." zastępuje prawidłowym "I.";**

2. oddala oba zażalenia.

UZASADNIENIE

Pozwana D. B. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 stycznia 2016 roku (sygn. I ACa (...)), w którym na skutek apelacji powoda I. Spółka Akcyjna spółki komandytowo-akcyjnej w G. zostało uwzględnione powództwo ze skargi pauliańskiej. W skardze o wznowienie postępowania pozwana powołała się na przepis art. 401 pkt 2 k.p.c., wskazując, że powództwo zostało wytoczone przez I. Spółkę Akcyjną w G., natomiast w trakcie postępowania w jego miejsce wszedł I. Spółka Akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w G., bez wykazania następstwa prawnego, co skutkuje nieważnością postępowania z powodu braku zdolności sądowej i procesowej tej spółki.

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2018 roku wydanym w sprawie I ACa (...) Sąd Apelacyjny w (...), powołując się na art. 401 pkt 2 k.p.c.:

1. oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 stycznia 2016 roku, sygn. I ACa (...);
2. odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 stycznia 2016 roku, sygn. I ACa (...), wydanym w sprawie z powództwa I. Spółki Akcyjnej spółki komandytowo-akcyjnej w G. przeciwko D. B. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną.

Pozwana D. B. i interwenient uboczny J. B. złożyli zażalenia na to postanowienie, zarzucając naruszenie art. 401 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenia skierowane przeciwko decyzji o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania podlegają oddaleniu jako bezzasadne.

Instytucja wznowienia postępowania opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o zastąpienie zapadłego orzeczenia nowym rozstrzygnięciem. Nadzwyczajny charakter tego środka zaskarżenia, powoduje,

iż przywrócenie stanu sprzed zamknięcia ulegającego wznowieniu postępowania sądowego może nastąpić wyłącznie z przyczyn ściśle określonych w ustawie. Normatywnym wyrazem tegoż jest brzmienie art. 410 § 1 zd. 1 k.p.c., stosownie do którego sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanego terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Na etapie wstępnym skarga o wznowienie postępowania podlega zatem w pierwszej kolejności badaniu co do spełnienia warunków formalnych, jej dopuszczalności i oparcia na ustawowej podstawie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego za utrwalone uznać należy stanowisko, że wstępne badanie skargi o wznowienie postępowania przez sąd dokonywane jest w trzech płaszczyznach: terminowości wniesienia skargi, dopuszczalności skargi, oparcia skargi na ustawowej podstawie. Badaniu podlega zatem czy wskazana podstawa wznowienia jest przewidziana przez ustawę oraz czy przytoczone przez skarżącego okoliczności faktyczne wypełniają hipotezę którejkolwiek z norm opisujących przesłanki ustawowe podstawy wznowienia. Ocena, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, nie ogranicza się do badania, czy okoliczności wskazane przez skarżącego podpadają pod brzmienie ustawowej podstawy wznowienia, ale obejmuje również badanie, czy podstawa ta rzeczywiście istnieje (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2015 r., IV CZ 24/15, niepubl.). Uszczegóławiając, oparcie skargi o wznowienie postępowania na ustawowej podstawie polega nie tylko na tym, że skarżący powołał oznaczenie konkretnej jednostki redakcyjnej tekstu ustawy, czy nawet zacytuje użyte w nim sformułowania, ale na tym, że przytoczy okoliczności, które oceniane abstrakcyjnie w świetle obowiązujących przepisów, mogłyby świadczyć o występowaniu podstawy wznowienia postępowania. Nie wystarczy przy tym przekonanie skarżącego, że taka relacja między powoływanymi przez niego okolicznościami a podstawą wznowienia istnieje, lecz konieczna jest obiektywna ocena w świetle ustalonych zasad wykładni prawa procesowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2017 r., II CZ 43/17, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2018 roku, III CZ 17/18, niepubl.). Co oczywiste, wbrew stanowisku skarżących, nie podlega

na tym etapie postępowania badaniu merytoryczna zasadność skargi o wznowienie postępowania.

W niniejszej sprawie jako podstawa wznowienia postępowania wskazany został art. 401 pkt 2 k.p.c. wraz z twierdzeniem, że w sprawie I ACa (...) Sądu Apelacyjnego w (...) zachodzi nieważność postępowania z powodu braku zdolności sądowej i procesowej powoda. Tymczasem twierdzenia skarżącej w żaden sposób do tak określonej podstawy wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 stycznia 2016 roku, sygn. I ACa (...) nie odnoszą się, skoro skarżąca wywodzi jedynie, że powodowa spółka nie istniała w dniu 13 marca 2000 roku, kiedy został wydany nakaz zapłaty z którego wynika wierzytelność podlegająca ochronie w sprawie I ACa (...).

Zdolność sądowa to zdolność występowania w postępowaniu jako strona. Zdolność ta przysługuje osobom fizycznym i prawnym (art. 64 § 1 k.p.c.), przy czym z twierdzeń skarżącej nawet nie wynika, by w trakcie procesu w sprawie I ACa (...) Sądu Apelacyjnego w (...) I. Spółka Akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w G. była pozbawiona zdolności sądowej, choćby z tego powodu, że jeszcze lub już nie była wpisana do stosownego rejestru.

Podnoszone przez żalących okoliczności odnoszące się do:

- postępowania rozpoznawczego zakończonego wydaniem w dniu 13 marca 2000 roku nakazu zapłaty na rzecz I. Spółki Akcyjnej w G.,
- utraty - po wydaniu wskazanego wyżej nakazu zapłaty - zdolności prawnej przez I. Spółkę Akcyjną w G.

pozostają irrelevantne prawnie dla oceny ewentualnej nieważności postępowania w sprawie I ACa (...) Sądu Apelacyjnego w (...), która zakończyła się wydaniem wyroku w dniu 27 stycznia 2016 roku. Podobnie na etapie badania dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania nie mają znaczenia zarzuty co do wykazania lub też niewykazania w postępowaniu klauzulowym następstwa prawnego po I. Spółce Akcyjnej w G. Natomiast twierdzenie o braniu udziału w postępowaniu po stronie powodowej podmiotu, któremu brak legitymacji czynnej, nie wyczerpuje wskazanej podstawy wznowienia z art. 401 pkt 2 k.p.c.

Na koniec należy wskazać, że zaistnienie w skarżonym postanowieniu Sądu Apelacyjnego w (...) oczywistej niedokładności w zapisie firmy powoda jako „I.” miast prawidłowego „I.” nie może prowadzić do uwzględnienia zażaleń, w których skarżący domagają się uchylenia rozstrzygnięcia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania, a jedynie uzasadnia sprostowanie tej oczywistej niedokładności na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił oba zażalenia.

jw